



Suvi Koivuharju
Suvi Mononen

Optikoiden työssä jaksaminen 2010 -

Tutkimus Suomen Optikoiden Ammattiliitto ry:lle

Metropolia Ammattikorkeakoulu
Hyvinvointi ja toimintakyky Optometrian
Koulutusohjelma
Opinnäytetyö
30.10.2010

2 TUTKIMUSAIHEEN ESITTELY

- 2.1 Tutkimuksen taustaa
- 2.2 Toimeksiantaja
- 2.3 Optinen ala
- 2.4 Aiemmat tutkimukset

3 TEOREETTINEN VIITEKEHYS

4 TYÖSSÄ JAKSAMISEEN VAIKUTTAVAT TEKIJÄT

- 4.1 Yksilölliset tekijät
 - 4.1.1 Terveys
 - 4.1.2 Turvallisuus
 - 4.1.3 Työkyky ja työhyvinvointi
 - 4.1.4 Työn kuormittavuus
 - 4.1.5 Stressi
 - 4.1.6 Työuupumus
- 4.2 Yhteisölliset tekijät
 - 4.2.1 Johtaminen
 - 4.2.2 Työilmapiiri
- 4.3 Psykkiset ja ammatilliset tekijät
 - 4.3.1 Motivaatio
 - 4.3.2 Työn arvo
 - 4.3.3 Oppiminen
- 4.4 Henkiseen hyvinvointiin liittyvät tekijät
 - 4.4.1 Arvot

5 TUTKIMUKSEN EMPIIRINEN TOTEUTUS

- 5.2 Tutkimusmenetelmät
 - 5.2.1 Kvantitatiivinen tutkimusmenetelmä
 - 5.2.2 Tilastolliset tunnusluvut
- 5.3 Tutkimuksen luotettavuus
- 5.4 Tutkimuksen aikataulu
- 5.5 Tutkimuslomakkeen ja saatekirjeen suunnittelu
- 5.6 Tutkimuslomakkeen kysymysten tausta
- 5.7 Perusjoukon määrittely

6 TUTKIMUSTULOKSET

- 6.1 Aineiston analysointi
- 6.2 Taustatiedot
- 6.3 Stressi
- 6.4 Työpaikan ilmapiiri
- 6.5 Työmotivaatio
- 6.6 Esimiehen toiminta
- 6.7 Vaikutusmahdollisuudet työssä
- 6.8 Työkyky
- 6.9 Pääaihealueen ulkopuolelle jääneet kysymykset

8 POHDINTA

- 8.1 Tulosten arviointi
- 8.2 Tutkimuksen luotettavuus ja tutkimuslomakkeen ongelmat
- 8.3 Kehittämisehdotuksia ja jatkotutkimusaiheita

LÄHTEET

LIITTEET

- Liite 1: Saate
- Liite 2: Tutkimuslomake
- Liite 3: Kaikki vastaukset ikäryhmittäin
- Liite 4: Frekvenssit
- Liite 5: T-testit
- Liite 6: Korrelaatiot
- Liite 7: Keskiarvo ja keskihajonta
- Liite 8: Avoimen vastauksen kommentit
- Liite 9: Lehtiartikkeli

1 JOHDANTO

Teimme opinnäytetyönämme tutkimuksen optikoiden työssä jaksamisesta yhteistyössä Suomen Optikoiden Ammattiliitto ry:n kanssa. Tutkimuksemme käsittelee työssä jaksamista ja työhyvinvointiin vaikuttavia tekijöitä sekä yksilön omien ominaisuuksien että sosiaalisten hyvinvointitekijöiden näkökulmasta. Työssä jaksaminen aihealueena on hyvin laaja, joten työn rajaaminen ja olennaisten tekijöiden löytäminen ovat olleet työmme suurimpia haasteita. Näkökulma työhömmme muotoutui luettuamme paljon aiheeseen liittyvää kirjallisuutta. Päätimme lähestyä työssä jaksamista yksilöllisten ja sosiaalisesta ympäristöstämme heijastuvien tekijöiden kautta.

Ihmisiltä vaaditaan nykyisessä työelämässä paljon. Työ on yhä enemmän yksilön osaamiseen pohjautuvaa tietotyötä, jossa tarvitaan myös entistä parempia yhteistyö- ja vuorovaikutustaitoja. Työhön liittyvät muutokset tapahtuvat lyhyellä aikajänteellä ja epävarmuus on tullut osaksi työmarkkinoita. Työn tehokkuus, kiire ja työn henkinen rasittavuus ovat haasteita niin yksilöille kuin yhteisöillekin. Ihmisen jaksamisen rajallisuus on koetuksella rajattomien toiveiden edessä. (Nummelin 2008: 15.)

Tutkimuksen tarkoituksena on selvittää, miten optikot jaksavat työssään ja mitkä tekijät vaikuttavat heidän jaksamiseen. Optikoiden työssä jaksamista kuvataan yksilöllisten tekijöiden kuten terveyden, työkyvyn ja stressin sekä sosiaaliseen ympäristöön liittyvien osa-alueiden kautta. Stressin ja työuupumuksen ehkäisemistä ei ole käsitelty työssämme erikseen, sillä aihe on hyvin laaja ja moniulotteinen. Aiheen syvällisempää käsittelyä varten tulisi tehdä oma erillinen tutkimus.

Ensimmäinen optikoiden työssä jaksamista koskenut tutkimus tehtiin vuonna 2006 ja tulokset julkaistiin opinnäytetyössä keväällä 2007 (Ellmèn-Häkkinen – Sainio). Kolme vuotta myöhemmin Suomen Optikoiden Ammattiliitto ry:ssä koettiin tutkimuksen tulleen jälleen ajankohtaiseksi ja saimme toimeksiannon tutkimukselle loppukeväällä 2009. Aloimme kerätä teoriaa ja työstää tutkimuslomaketta kevättalvella 2010. Neljän vuoden aikana optisella alalla on tapahtunut paljon, ja taloudellinen taantumakin on osaltaan muokannut eri alojen työmarkkinoita. Tavoitteenamme on selvittää toimeksiantajallemme, Suomen Optikoiden Ammattiliitto ry:lle, mitkä asiat ovat tällä hetkellä suurimpia työhyvinvoinnin haasteita. Toimeksiantajamme on myös kiinnostunut siitä, onko esimerkiksi sairauspoissaoloihin tullut muutoksia edellisen vuonna 2006 tehdyn Optikoiden työssä jaksaminen -tutkimuksen jälkeen.